

Українська частина Транскордонного Біосферного Резервату

«Західне Полісся»

Українська частина Транскордонного Біосферного Резервату «Західне Полісся» (75 тис. га) включає в себе землі Шацького національного природного парку площею 49 тис. га та 26 тис. га земель сільських рад Шацького району Волинської області, які не входять до складу національного парку.

Шацький національний природний парк створено Постановою Ради Міністрів УРСР від 28 грудня 1983 року №533 та наказом Міністерства лісового господарства України від 16 березня 1984 року №64 на площі 32515 га за рахунок лісів Шацького учбово-досвідного лісгоспу та колгоспів Любомльського району. На час організації парку його площа, яка знаходилась у відданні державних органів лісового господарства склала 12022 га.

В 1986 році, у відповідності з постановою РМ УРСР від 31 березня 1986 року №159-р, до складу парку було передано додатково 606,8 га колгоспних земель та 6198,6 га із державного земельного запасу (озера). В результаті площа земель, яка перейшла у безпосереднє відання НПП, склала 18827 га.

В 1999 році згідно з Указом Президента України від 16 серпня 1999 року №992/99 територія Шацького НПП була розширена на 16166,6 га. Цим Указом встановлена також загальна площа НПП у розмірі 48977 га. Всі землі прийнято без вилучення їх у користувачів.

У 2001 році частина лісових земель з сільських рад району у відповідності з рішенням Волинської обласної ради від 07.03.2001 року №16/14 була передана з вилученням до складу Шацького НПП.

Таким чином, станом на 01.01.2002 року загальна площа НПП становила 48977 га, в тому числі: у постійному користуванні НПП - 20856 га.

Відповідно до розпорядження Волинської обласної державної адміністрації №231 від 31 травня 2011 року про затвердження проекту землеустрою та надання земельних ділянок у постійне користування парку додатково включено землі загальною площею 2026,1 га за рахунок земель запасу за межами населених пунктів у Шацькому районі для природоохоронного, рекреаційного, культурно-освітнього призначення та ведення лісового господарства.

На сьогодні площа земель постійного користування НПП складає 22882,6 га.

Стан збереженості біологічного і ландшафтного різноманіття території став підставою для включення Шацьких озер до Списку Рамсарських угідь (1995 рік) та надання в 2002 році Шацькому національному природному парку статусу біосферного резервату по програмі МАБ ЮНЕСКО.

Територія Шацького національного природного парку входить до складу Світової мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО МАВ від 30.04.2002 року як Біосферний резерват «Шацький», а з 11 липня 2012 року – як складова трилатерального Міжнародного біосферного резервату «Західне Полісся».

15-18 листопада 2016 року на 36-му засіданні Постійного комітету Бернської конвенції Шацький НПП отримав офіційний статус території Смарагдової мережі Європи. З базою даних та картами території можна ознайомитися на сайті Смарагдової мережі за посиланням: <http://natura2000.eea.europa.eu/Emerald/SDF.aspx?site=UA0000025&release=2>

Природні умови

Район розташування Біосферний резерват «Шацький» (БР, резерват) у геологічному відношенні знаходиться на південно-західній межі Руської платформи, між Львівською западиною і Львівським палеозойським прогином. Територію формують одноманітні за структурою осади верхньої крейди, представлені сірувато-білим мергелем з обломками кременю і білою писальною крейдою. Верхньокрейдові утвори поширені по всій території і, здебільшого, перекриваються неоднорідними за будовою і потужністю четвертинними відкладами.

З корисних копалин у даному районі відмічені торф, крейда, пісок, цегляні суглинки, але використання їх не має промислового значення.

У геоморфологічному відношенні територія БР - це виположена рівнина, з незначним ухилом поверхні в північному напрямку, з абсолютними висотами в межах 160-180 м над рівнем моря. Формування основних рис рельєфу відбулося під впливом Дніпровського зледеніння, зокрема процесів танення льодовикових мас і розтікання льодовикових вод, трансформуючої ролі вітрів.

Центральна частина території найбільш вирівняна, тут переважають денудаційні поверхні, ускладнені карстовими процесами. Для південно-східної частини території характерні акумулятивні форми рельєфу; до таких можна віднести і заплави повторно каналізованих на сьогодні річок Копайвка та Прип'ять. У південно - західній частині переважають водно-льодовикові форми рельєфу, зокрема флювіогляціальні піщані ози. Досить поширені також еолові утвори у вигляді дюноподібних підвищень.

Важливим компонентом рельєфу є масиви заболочених понижень голоценового віку. Однак, найбільш специфічною особливістю геоморфологічної будови території резервату є широке поширення озерних котловин.

Всі озера Шацької групи за генезисом поділяють на декілька типів: карстові озера; успадковані котловини крейдової поверхні, ускладнені карстом;

озера реліктові (залишкові); озера льодовикового походження; термокарстові озера.

Ряд великих озер - Світязьке, Пулемецьке, Луки, Пісочне - успадкували пониження крейдової поверхні, а пізніше їх котловини були ускладнені процесами карсту.

Деякі з озер Шацької групи - льодовикового походження, про це свідчить залягання морени на дні озер, напрям озерної котловини, що збігається з напрямом руху льодовика, невеликі глибини.

Термокарстове походження мають переважно малі озера, що займають лійкоподібні пониження флювіогляціальної рівнини. Ці озера утворилися у післяльодовиковий час внаслідок танення похованих брил льоду.

Поверхневі води характеризуються наявністю великої кількості озер (23 із загальною площею 6338,9 га) і слаборозвиненою річковою сіткою, представленою річками Прип'ять і Західний Буг та їх притоками. Озера є характерними представниками поліських озер, розміщених в пониженнях, які утворились внаслідок вимивання розчинних гірських порід, а також осідання земної поверхні при виносі дрібних фракцій із пористих нерозчинних порід. Вони розміщені в міжріччі Західного Бугу і Прип'яті і з'єднані з ними каналами. За розмірами озера невеликі, лише п'ять з них має площу водного дзеркала, яка перевищує 2 кв.км, а озеро Світязь є найбільшим і найглибшим озером природного походження в Україні.

Через резерват проходить Головний європейський вододіл басейнів Чорного і Балтійського морів. До басейну Балтійського моря відносяться річка Західний Буг з притоками Копаївка, яка на території БР практично вся каналізована та Рита, яка знаходиться в крайній східній частині на кордоні з Білоруссю. Річка Прип'ять, права притока Дніпра, належить до басейну Чорного моря. В даний час русло річки Прип'ять спрямлене і є магістральною канавою Верхньо-Прип'ятьської осушувальної системи.

Всі озера характеризуються сповільненим водообміном і належить до водойм з малим та середнім питомим водообміном. Рівень води в озерах коливається за сезонами року, виділяючи весняні та осінні максимуми та літні і зимові мінімуми. Максимальне підвищення рівня води спостерігається в кінці квітня – на початку травня після танення снігу та льоду, а мінімальне – в кінці серпня – на початку вересня. За багаторічними спостереженнями амплітуда середніх річних коливань становить близько 0,5 м.

Озеро Світязь має чітко виражені максимуми та мінімуми річних коливань рівня води. Має вже сформовані багаторічні цикли мінімального та максимального рівнів, які приурочені до чергувань сухих і мокрих років.

Морфометричні показники Шацьких озер

№ з/п	Назва озера	Площа водного дзеркала, га	Довжина, м	Ширина, м	Глибина, м		Об'єм води, млн.м ³	ВНРМ, м
					макс.	сер.		
1.	Світязь	2622,0	9225	4000	58,4	6,9	180,8	163,2
2.	Пулемецьке	1568,0	6125	3375	19,2	4,1	64,3	162,7
3.	Луки	673,2	5950	1400	3,2	2,1	14,1	161,8
4.	Перемут	142,0	1800	1300	6,7	2,2	3,2	161,8
5.	Острів'янське	255,0	2250	1450	3,8	2,3	5,9	162,6
6.	Пісочне	187,0	1750	1450	16,2	6,9	13,0	162,2
7.	Чорне Мале	31,0	875	575	2,5	1,2	0,4	162,3
8.	Соминець	43,0	1175	525	2,8	1,7	0,7	163,0
9.	Мошне	36,0	800	600	3,0	2,0	0,7	160,7
10.	Климівське	29,0	850	450	3,0	1,5	0,4	162,4
11.	Линовець	9,0	450	325	3,7	1,6	0,2	163,3
12.	Звединка	3,8	225	225	3,7	1,6	0,2	163,1
13.	Ритець	4,4	250	200	3,7	1,6	0,2	163,1
14.	Люцимер	430,0	3075	1875	11,0	4,4	19,5	164,7
15.	Кримно	147,0	2175	925	5,5	2,9	4,2	161,7
16.	Чорне Велике	83,0	1375	750	6,0	3,0	2,5	164,7
17.	Озерце	13,7	600	375	3,0	1,6	0,2	163,1
18.	Карасинець	15,0	550	375	1,8	1,1	0,2	163,2
19.	Довге	19,0	550	300	3,0	1,4	0,2	164,0
20.	Плотиччя	11,0	475	325	2,0	0,5	0,1	163,0
21.	Кругле	9,0	400	300	2,0	1,0	0,1	164,1
22.	Навраття	1,9	175	150	2,0	1,0	0,1	163,3
23.	Олешно	5,9	350	300	2,0	1,0	0,2	162,5
	ВСЬОГО:	6338,9						

Складність геологічної будови району і розчленування рельєфу, як важливих факторів ґрунтоутворення, а також високе залягання ґрунтових вод зумовили значну строкатість ґрунтового покриву території, велику кількість ґрунтових відмін і різку їх змінність. Тут трапляються дерново-приховано-підзолисті піщані ґрунти на воднольодовикових відкладах, приурочені до підвищених елементів рельєфу. Домінуючими є дерново-підзолисті ґрунти різного ступеня опідзолення. Розвиваючись на древньоалювіальних і флювіогляціальних відкладах, ґрунти цього типу характеризуються піщаним і супіщаним механічним складом.

Широко розповсюджені дерново-слабопідзолисті піщані ґрунти досить бідні на гумус. Обмежене поширення мають дерново-карбонатні ґрунти, а також дерново-глеєві.

У західній частині території на алювіальних відкладах розвинуті лучні ґрунти, що відрізняються великою потенційною родючістю.

З різноманітністю ґрунтів і особливостями рельєфу тісно пов'язане формування сучасного рослинного покриву і розподіл представників флори в межах природно-територіальних комплексів, а перевага дерново-підзолистих

ґрунтів зумовила широке поширення соснових лісів та значне представництво бореального флористичного комплексу.

Клімат району Шацьких озер характеризується як помірно континентальний, вологий, з м'якою зимою і нестійкими морозами, частими відлигами, нежарким літом, значними опадами, затяжними весною і осінню.

Тривалість теплого періоду з позитивними температурами 260-270 днів. Кількість днів з температурою вище 5 градусів °С - 209. Період активної вегетації настає з третьої декади квітня і продовжується до кінця вересня. Середньорічна сума опадів становить 550-700 мм. Кількість днів із сніговим покривом - 50-80; середня висота снігового покриву - 10-15 см, а середня глибина промерзання ґрунту 20-25 см. Кількість днів з стійкими морозами не перевищує 60. Переважають вітри західних румбів (середньорічна швидкість вітру - 4 м/с). В цілому клімат району Шацьких озер сприяє утворенню свіжих і вологих екоотопів, формуванню своєрідної флори та рослинності території.

Рослинність

Особливості природних умов обумовлюють і характер розподілу рослинного покриву БР. За геоботанічним районуванням /Брадїс, Андрієнко, 1977/ його територія належить до Ратнівсько-Любешівського (Верхньоприп'ятського) району з переважанням соснових лісів чорницево-зеленомохових та евтрофних осокових боліт. Ліси займають 52,5% загальної площі резервату, 7,3% території - луки, 2,8% - болота, 14,2% - водойми. Решта площі знаходиться під орними землями, садибами, дорогами.

Ліси розподілені порівняно рівномірно, проте їх суцільні великі масиви зосереджені по околицях БР. У міжозерних улоговинах зосереджені, як евтрофні, переважно осоково-гіпнові, так і мезотрофні болота, зрідка трапляються оліготрофні. Значна частина боліт осушена, частина евтрофних боліт трансформована в торфянисті луки. Лучна рослинність приурочена до берегів озер, рік.

Серед лісових формацій переважають соснові ліси, займаючи 62 % площі резервату, вкритої лісами. Серед них найбільшу площу займають ліси чорницеві (49%), меншу - соснові ліси зеленомохові (12 %), ще меншу - соснові ліси лишайникові (1-2%). Близько 8% території лісових формацій припадає на заболочені соснові ліси. В екологічному ряду найвищі місця (горби, гряди, камові пасма) з дерново-приховано-підзолистими ґрунтами займає асоціація *Pinetum cladinosum*, яка фрагментарно поширена серед соснових лісів зеленомохових. Її деревостан характеризується невисокою зімкненістю (0,6) та продуктивністю (V бонітет). В ньому переважає сосна без домішок інших порід. Підлісок невиражений, поодинокі трапляються *Juniperus communis* L., *Cytisus ruthenicus* F. Покриття трав'янисто-чагарникового ярусу нерівномірне (20-60%), часто не спостерігається домінування певного виду.

Найбільшу участь у травостої приймають *Festuca ovina L.* і *Thymus serpyllum L.*, які зростають куртинами, інколи трапляються *Arctostaphylos uva-ursi (L.)*, *Dianthus pseudosquarrosus*, поодинокі трапляються *Gypsophila fastigiata L.*, *Vaccinium vitis-idaea* та деякі інші види. Лишайники утворюють наземний ярус з покриттям 50-60%, у ньому домінують *Cladonia sylvatica (L.)*, *C. rangiferina (L.)*.

Серед лишайникових соснових лісів на підвищеннях рельєфу невеликими ділянками трапляються фрагменти асоціації *Pinetum junipereto - (communi) -cladinosum*, в якій *Juniperus communis* утворює підлісок з зімкненістю 0,2-0,4. На піщаних підвищеннях трапляються молоді соснові насадження з трав'яним покривом, утвореним *Corynephorus canescens*, які є довготривалою стадією формування соснових лісів.

Група асоціацій *Pineta hylocomiosa* приурочена до схилів незначних підвищень і положистих ділянок з дерново-слабопідзолистими ґрунтами. Вона представлена кількома асоціаціями, найбільш поширеними з яких є *Pinetum hylocomiosum* і *P. myrtilloso-hylocomiosum*. Перша асоціація характеризується добре розвиненим деревостаном із зімкненістю крон 0,7-0,8, в якому переважає *Pinus sylvestris L.*, з домішкою *Betula pendula Roth.* Висота сосен 20-22 м, діаметр - 30-32 см. Підлісок відсутній, окремими екземплярами трапляється *Frangula alnus Mill.* Трав'яно-чагарниковий ярус розріджений (10-20%), домінування певного виду в ньому не спостерігається. Із покриттям 1-2% трапляються *Vaccinium vitis-idaea*, *Peucedanum oreoselinum (L.)*, *Calluna vulgaris (L.)*. Моховий ярус з покриттям 60-80% утворюють *Pleurozium schreberi*, *Dicranum rugosum Brid.* Пірогенні сукцесії зеленомохових соснових лісів представлені сосновими лісами вересовими, в яких у деревному ярусі бере участь *Betula pendula*. Природні ценози асоціації *Pinetum callunosum* розміщуються вузькими смугами на схилах мезорельєфу між лишайниками та зеленомоховими сосновими лісами, займаючи незначні площі. Похідними угрупованнями зеленомохових лісів є соснові ліси з підліском, сформованим *Sarothamnus scoparius (L.)*, який вводився в ліси шляхом підсіву. Місцями зімкненість підліску досягає 0,4-0,5. У трав'яно-чагарниковому ярусі переважають злаки - *Agrostis tenuis Sibth.*, *Festuca ovina*, з лісових видів збереглися *Vaccinium vitis-idaea* (5%).

Нижче в рельєфі розташовуються ценози найбільш поширеної асоціації *Pinetum myrtilloso-hylocomiosum*, основні площі яких зосереджені в східній частині БР. Дана асоціація формується на вирівняних та знижених ділянках на дерново-підзолистих піщаних дещо оглеєних ґрунтах. Деревостани цих переважно середньовікових лісів мають зімкненість крон 0,7-0,8, I-Ia бонітет, їх висота становить 18-20 м, а діаметр сосен - 20-24 см. У деревостані завжди є домішка *Betula pendula*, а також *Quercus robur L.* Останній становить близько 5-10% деревостану, але зосереджений, в основному, в другому ярусі, висота

якого - 8-10 м. Ярус підліска несформований, із зімкненістю близько 0,1 в ньому трапляються *Frangula alnus* та *Sorbus aucuparia L. em Hedl.* Трав'янисто-чагарниковий покрив досить густий (70-75%), диференційований на два підяруси. У верхньому, розрідженому, заввишки 60 см переважають з покриттям 3-5% *Molinia caerulea (L.)*, *Pteridium aquilinum (L.)*, поодинокі на зниженнях відмічені *Ledum palustre L.*, *Vaccinium uliginosum L.* Другий (основний) під'ярус заввишки 25-30 см утворює *Vaccinium myrtillus* (60-65%) із домішкою *Melampyrum pratense*, *Majanthemum bifolium (L.)*, *Luzula pilosa*, *Trientalis europaea L.*, *Calluna vulgaris*. Моховий покрив відносно густий. Його покриття, залежно від розвитку трав'яно-чагарничкового ярусу, становить від 30 до 60%. У ньому переважають *Pleurozium schreberi* та *Dicranum rugosum*.

Дубово-соснові ліси трапляються зрідка, займають вони близько 2% покритих лісом площ. Вони приурочені до середньопідзолистих супіщаних ґрунтів і представлені асоціацією *Querceto-Pinetum franguloso-myrtillosum*. Деревостан її однарусний, його зімкненість - 0,7-0,8, склад 7С2Д1Б+Вільха. У віці 80 років сосна має висоту 23-24 м, дуб, звичайно, на 2 м нижчий. Зімкненість підліску - 0,3-0,4, висота - 3-4 м, утворює його *Frangula alnus* із домішкою *Viburnum opulus L.* Трав'янисто-чагарничковий ярус досить густий (60%), у ньому переважає *Vaccinium myrtillus* (30%), із покриттям 1-2% трапляються *Melampyrum nemorosum L.*, *Majanthemum bifolium*, *Molinia caerulea*, *Calamagrostis arundinacea (L.)*. Невеликими ділянками трапляються грабово-дубові ліси, які зростають на незначних за площею підвищеннях, оточених вільшняками, лісовими сфагновими болотами або сосновими лісами чорницевими. Вони представлені асоціацією *Carpineto-Quercetum coryloso-oxalidosum*. Деревостан, склад якого 6Д2Гр1С1Б і зімкненість 0,7-0,8, двоярусний. Дуб, заввишки 23-24 м, формує перший під'ярус, граб, який досягає 16-17 м - другий. Підлісок утворює *Corylus avellana L.*, він, звичайно, негустий (0,2-0,3). В розрідженому (20-25%) травостої переважає *Oxalis acetosella L.* (10-15%), із покриттям 3-5% трапляються *Stellaria holostea L.*, *Hepatica nobilis Schreber*, поодинокі - *Luzula pilosa*, *Vaccinium myrtillus*, *Asperula odorata L.*, *Asarum europaeum L.* та інші види.

Вільхові ліси займають близько 20% покритої лісами площі. Їх невеликі ділянки відмічені по всій території, проте трапляються і значні за площею суцільні масиви цих лісів. У рельєфі вільхові ліси розміщені на периферії боліт і в пониженнях серед лісових масивів на торф'янисто-глейових легкосуглинистих ґрунтах. Переважають асоціації *Alnetum urticosum* та *A. athyriosum*.

Березові ліси з *Betula pendula*, що займають близько 16% покритої лісом площі, трапляються на місці корінних соснових і дубово-соснових лісів.

Болота за своїм типом та рослинним покривом різноманітні. Переважають евтрофні болота, дещо менші площі займають мезотрофні; оліготрофні болота поширені рідко. Серед евтрофних боліт переважають трав'яні; лісові болота трапляються невеликими ділянками. Лісові евтрофні болота представлені переважно чорновільшняками, з добре виявленою мозаїчністю рельєфу (пристовбурні підвищення та мікрзниження). Переважають асоціації *Alnetum franguloso-caricosum (ripariae et acutiformis)*, *A. franguloso-iridosum (pseudacori)*, *A. franguloso-scirposum (sylvatici)*.

Серед трав'яних евтрофних боліт переважають осокові, рідше трапляються високотравні. Осокові болота здебільшого представлені формаціями *Cariceta omskianaе*, *C. appropinquatae* та *C. rostratae*. Трав'яні високотравні болота представлені формаціями *Scirpeta lacustri*, *Phragmiteta australis*, *Typheta angustifoliae*, *Equisetata fluviatili*, що відзначається типовим для Західного Полісся складом.

Мезотрофні болота зосереджені в урочищах Князь-Багон, Мельване та біля озер Мошне і Пісочне. Саме на мезотрофних болотах зростає ряд рідкісних видів флори України, переважно північних, що перебувають тут на південній межі свого ареалу (*Drosera anglica Huds.*, *D. intermedia Hayne*, *Salix lapponum*, *Carex dioica L.*, *C. chordorrhiza*). Значна частина мезотрофних боліт входить до зони ядра.

Луки трапляються фрагментарно (у вигляді невеликих ділянок) на місці зведених лісів і представлені формаціями *Agrostideta vulgaris*, *Anthoxantheta odorati*, *Festuceta rubrae*.

Рослинний покрив території в цілому характерний для Західного Полісся. Він відзначається мозаїчністю, що обумовлений особливостями геоморфологічної будови території - наявністю значної кількості озер та улоговин. В сучасних межах біосферного резервату на сьогодні зареєстровано зростання 801 виду вищих судинних рослин. Понад 200 видів культивується, інколи трапляючись і в дикорослому стані.

43 види охороняється на національному рівні та близько 60 видів є регіонально рідкісними. За кількістю видів флора території резервату складає 40% флори Українського Полісся, яка нараховує до 2 тис. представників та майже дві третини флори Західного Полісся.

Угруповання, які занесені до «Зеленої книги України»

№ з/п	Назва і номер угруповання	Статус угруповання	Режим збереження
1	2	3	4
ЛІСОВІ УГРУПОВАННЯ			
1	43. Угруповання звичайно соснових лісів звичайно ялівцевих (<i>Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>) та звичайнодубово-звичайнососнових лісів звичайно ялівцевих (<i>Querceto (roboris) – Pineta (sylvestris) juniperosa (communis)</i>)	Перебувають під загрозою зникнення	Заповідний та заказний
2	46. Угруповання ялиново-клейковільхово-звичайнососнових лісів (<i>Piceeto(abietis) – Alneto (glutinosae) – Pineta (sylvestris)</i>) та ялиново-повислоберезово-звичайносонових лісів (<i>Piceeto (abietis) – Betuleto (pendulae) – Pineta (sylvestris)</i>)	Перебувають під загрозою зникнення	Заповідний та заказний
3	69. Угруповання ялинових лісів (<i>Piceeta abietis</i>)	Типові	Заповідний та заказний
БОЛОТНІ УГРУПОВАННЯ			
4	121. Угруповання формації берези низької (<i>Betuleta humilis</i>)	Перебувають під загрозою зникнення	Заповідний та заказний
5	124. Угруповання формації меч-трави болотної (<i>Cladieta marisci</i>)	Перебувають під загрозою зникнення	Заповідний та заказний
6	131. Угруповання формацій шейхцерієво-сфагнової (<i>Scheuchzerieto (palustris) – Sphagneta</i>), осоково-шейхцерієво-сфагнової (<i>Cariceto-Scheuchzerieto (palustris) – Sphagneta</i>)	Перебувають під загрозою зникнення	Заповідний, частково-заказний
ВОДНІ УГРУПОВАННЯ			
7	135. Угруповання формації альдрованди пухирчастої (<i>Aldrovandeta vesiculosae</i>)	Перебувають під загрозою зникнення	Заповідний, частково-заказний
8	140. Угруповання формації глечиків жовтих (<i>Nupharetta luteae</i>)	Типові	Абсолютної заповідності
9	141. Угруповання формації їжачої голівки маленької (<i>Sparganieta minimi</i>)	Типові	Абсолютної заповідності
10	144. Угруповання куширу напівзануреного (<i>Ceratophylleta submerse</i>)	Типові	Регульованої заповідності
11	145. Угруповання формації латаття білого (<i>Nymphaeeta albae</i>)	Рідкісні	Абсолютної заповідності
12	146. Угруповання формації латаття сніжно-білого (<i>Nymphaeeta candidate</i>)	Рідкісні	Абсолютної заповідності
13	152. Угруповання формації пухирника малого (<i>Utricularieta minoris</i>)	Рідкісні	Абсолютної заповідності
14	154. Угруповання формації рдесника довгого (<i>Potamogetoneta praelongi</i>)	Рідкісні	Заповідний та заказний
15	156. Угруповання формації рдесника туполистого (<i>Potamogetoneta obtusifolii</i>)	Рідкісні	Абсолютної заповідності
16	157. Угруповання формації рдесника червонуватого (<i>Potamogetoneta rutili</i>)	Рідкісні	Абсолютної заповідності

Тваринний світ

На території БР за останніх тридцять років було відмічено 347 видів хребетних: ссавці – 57, птахи – 241, плазуни – 7, земноводні – 12, риби – 30.

Із ссавців тут трапляються лось, кабан, козуля, лисиця, заєць-русак, білка, видра, борсук, горностай, кутора мала та інші види. В останні роки відмічено появу оленя благородного. У зимовий період 2018 році у зоні ядра резервату зафіксовано перебування рисі, також, у літній період хижак спостерігався у західній частині БР на кордоні з Польщею.

Серед герпетофауни у значній кількості трапляються ящірки, вужі, тритони, ропухи, жаби.

Особливо важливе значення Шацьке поозер'я має під час сезонних міграцій птахів – тут перехрещуються Поліський широтний та Біломоро-Балтійсько-Середземноморський міграційні шляхи. Протягом весняно-осінніх міграцій на озерах нараховують до 80 тисяч птахів, а саме лебеді-шипуні, чорноволі гагари, білоокі черні, скопи, орлани-білохвости, великі білі чаплі, чорні лелеки, сірі журавлі тощо.

Аналіз фауни дозволяє виділити три основні фауністичні комплекси – лісовий, водно-болотний та синантропний. У кількісному відношенні домінують представники першого та другого комплексів.

До складу лісового комплексу входить до 35% ссавців і понад 50% всієї орнітофауни БР. Найбільш характерними представниками цього комплексу є: із ссавців – полівка підземна (*Microtus subterraneus* (De Selys Longchamps)), миша лісова (*Apodemus sylvaticus* L.), вовчок лісовий (*Dryomys nitedula* Pall.) та вовчок (*Glis glis* L.), білка звичайна (*Sciurus vulgaris* L.), їжак звичайний (*Erinaceus europeus* L.), кріт звичайний (*Talpa europaea* L.), бурозубки: звичайна (*Sorex araneus* L.), середня (*Sorex caecutiens* Laxm.) та мала (*S. minutus* L.), білозубки: мала (*Crocidula suaveolens* Palb.) та білочеревна (*C. leucodon* Hermann), кажан пізній (*Vespertilio serotinus* Schreb.), тхір лісовий (*Mustela putorius* L.), куниця лісова (*Martes martes* L.), горностай (*Mustela erminea* L.), лисиця (*Vulpes vulpes* L.), дика свиня (*Sus scrofa* L.), козуля європейська (*Capreolus capreolus* L.), лось (*Alces alces* L.); із птахів – припутень (*Columba palumbus* L.), горлиця звичайна (*Streptopelia turtur* L.), яструби великий (*Accipiter gentilis* L.) та малий (*A. nisus* L.), канюк звичайний (*Buteo buteo* L.), сови сіра (*Strix aluco* L.) та вухата (*Asio otus* L.), зозуля звичайна (*Cuculus canorus* L.), дрімлюга (*Caprimulgus europaeus* L.), одуд (*Upupa epops* L.), крутиголовка (*Jynx torquilla* L.), жовна чорна (*Dryocopus martius* L.), дятли великий строкатий (*Dendrocopos major* L.), середній (*Dendrocopos medius* L.) та малий (*D. minor* L.), жайворонок лісовий (*Lullula arborea* L.), щеврик лісовий (*Anthus trivialis* L.), волове очко (*Troglodytes troglodytes* L.), вільшанка (*Erithacus rubecula* L.), соловейко східний (*Luscinia luscinia* L.), камінка звичайна (*Oenanthe oenanthe* L.), дрозди чорний (*Turdus*

merula L.), співучий (*T. philomelos L.*) та чикотень (*T. pilaris L.*), берестянка (*Hippolais icterina Vieill.*), кропив'янка прудка (*Sylvia curruca L.*), вівчарики весняний (*Phylloscopus trochilus L.*), ковалик (*Ph. collybitus Vieill.*) та жовтобровий (*Ph. sibilatrix Bechst.*), мухоловки строката (*Ficedula hypoleuca Pall.*) та сіра (*Musticapa striata Pall.*), гаїчка чорноголова (*Parus montanus L.*), повзик (*Sitta europaea L.*), підкоришник звичайний (*Certhia familiaris L.*), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella L.*), зяблик (*Fringilla coelebs L.*), коноплянка (*Acanthis cannabina L.*), шпак звичайний (*Sturnus vulgaris L.*), іволга (*Oriolus oriolus L.*), сойка (*Garrulus glandarius L.*), гава (*Corvus cornix L.*), крук (*C. corax L.*) та інші.

До складу водно-болотного комплексу (акваторії озер, болота, вологі луки) входить біля 30% всіх теплокровних резервату (біля 30 видів ссавців і 60 видів птахів). Найбільш характерними представниками цього комплексу є: із ссавців - кріт звичайний, бурозубка звичайна, білозубки, горностаї, полівки водяна (*Arvicola terrestris L.*) та темна (*Microtus agrestis L.*); із птахів - норець великий (*Podiceps cristatus L.*), чапля сіра (*Ardea cinerea L.*), лебідь-шипун (*Cygnus olor Gm.*), крижень (*Anas platyrhynchos L.*), чирок-тріскунок (*A. querquedula L.*), чернь чубата (*Aythya fuligula L.*), погонич (*Porzana porzana L.*), курочка мала (*P. parva Scop.*), пастушок (*Rallus aquaticus L.*), лиска (*Fulica atra L.*), чайка (*V. vanellus L.*), травник (*Tringa totanus L.*), бекас (*G. gallinago L.*), слуква (*Scolopax rusticola L.*), грицик великий (*L. limosa L.*), мартин звичайний (*Larus ridibundus L.*), крячки річковий (*Stema hirundo L.*) та чорний (*Chlidonias nigra L.*), лунь болотяний (*Circus aeruginosus L.*), плиска біла (*Motacilla alba L.*) та жовта (*M. flava L.*), щеврик лісовий (*Anthus pratensis L.*), ластівка берегова (*R. riparia L.*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor L.*), кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis Wolf.*), очеретянки лучна (*Acrocephalus schoenodaenus L.*), чагарникова (*A. palustris Bechst.*), ставкова (*A. scirpaceus Herm.*) та велика (*A. arundinaceus L.*), вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus l.*), сорока (*P. pica L.*), гава та інші.

До складу синантропного комплексу (агроценози, населені пункти) входить найменша кількість теплокровних - всього біля 20% від загальної кількості (приблизно 27-28 видів ссавців і 40 видів птахів). Найбільш характерними представниками цього комплексу є: із ссавців - миші хатня (*Mus musculus L.*) та польова (*Apodemus agrarius Pall.*), полівка звичайна (*Microtus arvalis Pall.*), пацюк сірий (*Rattus norvegicus Berktnhout*), їжак звичайний, кріт звичайний, вухань, соні горішнікова (*Muscardinus avellanarius L.*) та вовчок, заєць-русак (*Lepus europaeus Pall.*), ласка (*Mustela nivalis L.*), тхір лісовий, куниця кам'яна (*Martes foina (Erxleben)*); із птахів - куріпка сіра (*P. perdix L.*), лелека білий (*C. ciconia L.*), голуб сизий (*Columba livia Gm.*), горлиця кільчаста (*Streptopelia decaocto Friv.*), сич хатній (*Athene noctua Scop.*), сова сіра, серпокрилець чорний (*A. apus L.*), жайворонок польовий (*Alauda arvensis L.*), плиска біла, ластівки сільська (*Hirundo rustica L.*) та міська (*Delichon urbica L.*),

соловейко східний, горихвістка чорна (*Phoenicurus ochruros Gm.*), дрозди чорний та співочий, славки – садова (*Sylvia borin Bodd.*) та чорноголова (*S. atricapilla L.*), в'юрок канарковий (*Serinus canaria L.*), зеленяк (*Ch. chloris L.*), щиглик (*C. carduelis L.*), коноплянка, горобці хатній (*Passer domesticus L.*) та польовий (*P. montanus L.*), шпак звичайний (*Sturnus vulgaris L.*), сорока, грак (*Corvus frugilegus L.*), галка (*C. monedula L.*) та інші

Видовий склад фауни складений на основі досліджень наукової групи резервату, Інституту зоології НАН України, Інституту гідробіології НАН України, Львівського національного університету, Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Кількість видів фауни встановлених

№ з/п	РЯД	Кількість родин	Кількість видів		
			Відмічено за останні 30 років	Відмічено в даному році	
				Всього	в.т.ч. вперше
1	2	3	4	5	6
Клас ссавці – Mammalia		14	57	57	2
1	Гризуни – Rodentia	4	18	18	
2	Зайцеподібні – Lagomorpha	1	1	1	
3	Комахоїдні – Insectivora	3	8	8	
4	Парнопалі – Artiodactyla	2	4	4	1
5	Рукокрилі – Chiroptera	1	15	15	
6	Хижі – Carnivora	3	11	11	1
Клас птахи – Aves		49	241	217	
1	Гагароподібні – Gaviiformes	1	1	1	
2	Голубоподібні – Columbiformes	1	5	5	
3	Горобцеподібні – Passeriformes	23	99	94	
4	Гусеподібні – Anseriformes	1	26	18	
5	Дрімлюгоподібні – Caprimulgiformes	1	1	1	
6	Дятлоподібні – Piciformes	1	9	9	
7	Журавлині – Gruiformes	2	7	7	
8	Зозулеподібні – Cuculiformes	1	1	1	
9	Куроподібні – Galliformes	2	5	5	
10	Лелекоподібні – Ciconiiformes	2	8	6	
11	Одудоподібні – Upupiformes	1	1	1	
12	Пеліканоподібні – Pelicaniformes	2	2	1	
13	Пірникозоподібні – Podicipediformes	1	4	4	
14	Ракшеподібні – Coraciiformes	3	3	3	
15	Серпокрильцеподібні – Apodiformes	1	1	1	
16	Сивкоподібні – Charadriiformes	3	44	38	
17	Совоподібні – Strigiformes	1	5	5	
18	Соколоподібні – Falconiformes	3	19	18	
Клас плазуни – Reptilia		5	7	7	
1	Лускаті – Squamata	4	6	6	
2	Черепahi – Chelonia	1	1	1	

1	2	3	4	5	6
Клас земноводні – Amphibia		6	12	12	
1	Безхвості амфібії – Ecaudata	5	10	10	
2	Хвостаті амфібії – Caudata	1	2	2	
Клас риби – Pisces		11	30	30	
1	Вугреподібні – Anguilliformes	1	1	1	
2	Карпоподібні – Cypriniformes	2	19	19	
3	Кольчюкоподібні – Gasterosteiformes	1	1	1	
4	Лососеподібні – Salmoniformes	2	2	2	
5	Окунеподібні – Perciformes	2	4	4	
6	Сомоподібні – Siluriformes	2	2	2	
7	Тріскоподібні – Gadiformes	1	1	1	
Клас ракоподібні – Crustacea		11	71	71	
Підклас вищі раки – Malacostraca		1	1	1	
1	Десятиногі раки – Decapoda	1	1	1	
Підклас нижчі раки – Entomostraca		10	70	70	
2	Веслоногі раки – Copepoda	1	6	6	
3	Гіллястовусі раки – Cladocera	9	64	64	
Тип молюски – Mollusca					
Клас двостулкові – Bivalvia		4	31	31	
Клас комахи – Insecta			902	902	
Комахи з неповним перетворенням – Неміметабола			53	53	
1	Бабки – Odonata		32	32	
2	Прямокрилі – Orthoptera	3	21	21	
Комахи з повним перетворенням – Голіметабола			849	849	
3	Двокрилі – Diptera		134	134	
4	Жуки – Coleoptera		549	549	
5	Метелики – Lepidoptera		108	108	
6	Перетинчастокрилі – Hymenoptera		57	57	
7	Сітчастокрилі – Neuroptera	1	1	1	
Клас павукоподібні – Arachnida		23	281	281	
1	Кліщі – Acari	4	19	19	
2	Павуки – Aranei	19	262	262	
Тип однокліткові - Protozoa					
Клас саркодові - Sarcodina		5	56	56	

В цілому на території біосферного резервату відмічено декілька сотень рослин і тварин занесених до Червоної книги України, Європейський Червоний список, додатки Бернської конвенції.

Кількісна характеристика рідкісних видів території Біосферного резервату „Шацький”

Назва	Червона книга України	Бернська конвенція	Європейський Червоний список
Вищі судинні рослини	41	4	1
Ссавці	22	38	3
Птахи	42	227	13
Плазуни	1	7	1
Земноводні	1	12	-
Комахи	15	6	8
Риби	2	4	-

Види рослин, занесені до Червоної книги України, регіональних червоних списків, додатків міжнародних конвенцій, Європейського червоного списку видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі

Група, вид		Червона книга України, статус виду	Регіональний червоний список	Бернська конвенція, додаток	Європейський червоний список, категорія
латинська	українська				
1	2	3	4	5	6
ВИЩІ РОСЛИНИ					
Судинні рослини					
<i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.	Альдрованда пухирчаста	Рідкісний		1	
<i>Antennaria dioica</i>	Котячі лапки дводомні		+		
<i>Aquilegia vulgaris</i> L.	Орлики звичайні		+		
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.	Мучниця звичайна		+		
<i>Armeria elongata</i>	Армерія видовжена		+		
<i>Astragalus arenarius</i>	Астрагал піщаний	Вразливий			
<i>Betula humilis</i> Schrank.	Береза низька	Вразливий			
<i>Bolbochonenus maritimus</i> (L.) Pall.	Бульбокомиш морський		+		
<i>Botrychium lunaria</i> Sw.	Гронянка півмісяцева	Вразливий			
<i>Campanula cervicaria</i> L.	Дзвоники оленячі		+		
<i>Carex buxbaumii</i> Wahlenb.	Осока Буксбаума	Вразливий			
<i>Carex chordorrhiza</i> Ehrh.	Осока тонкокореневищна	Вразливий			
<i>Carex davalliana</i> Smith.	Осока Девелла	Вразливий			
<i>Carex limosa</i> L.	Осока багнова		+		
<i>Carex umbrosa</i> Host.	Осока затінкова	Неоцінений			
<i>Carex diandra</i>	Осока двотичинкова		+		
<i>Carex dioica</i> L.	Осока дводомна	Вразливий			
<i>Carex disticha</i>	Осока дворядна		+		
<i>Carex flacca</i>	Осока повисла (слабка)		+		
<i>Cephalanthera rubra</i> Rich.	Булатка червона	Рідкісний			
<i>Chamaecytisus ratisbonensis</i>	Зіновать регенсбурзька		+		
<i>Chimaphylla umbellata</i> (L.) Barton.	Зимолюбка зонтична		+		
<i>Circacea alpina</i> L.	Цирцея альпійська		+		
<i>Cladium mariscus</i> (L.) Pohl.	Меч-трава болотна	Вразливий			

1	2	3	4	5	6
<i>Crepis paludosa</i>	Скереда болотна		+		
<i>Cypripedium calceolus</i> L.	Зозулині черевички справжні	Вразливий		1	
<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druse)	Пальчатокорінник Фукса	Неоцінений			
<i>Dactylorhiza maculata</i> L.	Пальчатокорінник плямистий	Вразливий			
<i>Dactylorhiza majalis</i> Hunt.	Пальчатокорінник травневий	Рідкісний			
<i>Dactylorhiza incarnata</i> L.	Пальчатокорінник м'ясочервоний	Вразливий			
<i>Daphne mezereum</i> L.	Вовчі ягоди звичайні, вовче лико		+		
<i>Dianthus pseudosquarrosus</i> (Novak) Klok.	Гвоздика несправжньорозчепірена		+		
<i>Dianthus pseudoserotinus</i> Blocki	Гвоздика несправжньопізня	Вразливий			
<i>Dianthus stenocalyx</i>	Гвоздика стиснуточашечкова		+		
<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.	Наперстянка великоцвіта		+		
<i>Diphasiastrum camplanatum</i> Holub.	Діфазіаструм сплюснутий	Рідкісний			
<i>Drosera anglica</i> Huds.	Росичка англійська	Вразливий			
<i>Drosera intermedia</i> Hayne.	Росичка середня	Вразливий			
<i>Drosera rotundifolia</i>	Росичка круглолиста		+		
<i>Dryopteris cristata</i>	Щитник гребенястий		+		
<i>Epipactis atrorubens</i> Schult.	Коручка темночервона	Вразливий			
<i>Epipactis palustris</i> L.	Коручка болотна	Вразливий			
<i>Epipactis helleborine</i> L.	Коручка широколиста	Неоцінений			
<i>Festuca polesica</i> Zapal. (F.beskeri subsp.polesica (Zapal.) Tzvel.)	Костриця поліська		+		
<i>Gentiana pheumonanthe</i> L.	Тирлич звичайний		+		
<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	Косарики черепитчасті, гладіолус	Вразливий			
<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newm.	Голокучник дубовий		+		
<i>Hedera helix</i> L.	Плющ звичайний		+		
<i>Hepatica nobilis</i>	Печіночниця звичайна		+		
<i>Hypericum humifusum</i> L.	Звіробій сланкий		+		
<i>Iris sibirica</i> L.	Півники сибірські	Вразливий			
<i>Jovibarba sobolifera</i> (Sims.)Opiz.(<i>Sempervivum hirtum</i> Jusl. <i>S. soboliferum</i> Sims.)	Борідник паростковий	Рідкісний			
<i>Juncus bulbosus</i> L.	Ситник бульбистий	Вразливий			
<i>Juncus squarrosus</i> L.	Ситник розчепірений		+		
<i>Laserpitium latifolium</i> L.	Стародуб широколистий		+		

1	2	3	4	5	6
<i>Lerchenfeldia flexuosa</i> (L.) Schur.	Лерхенфельдія звивиста		+		
<i>Lilium martagon</i> L.	Лілія лісова	Неоцінений			
<i>Liparis loeselii</i> Rich.	Жировик Льозеля	Вразливий		1	
<i>Listera ovata</i> L.	Зозулині сльози яйцевидні	Неоцінений			
<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Плаун річний	Вразливий			
<i>Lycopodium inundatum</i> L.	Лікоподієлла заплавна	Вразливий			
<i>Melittis sarmatica</i> Klok. (<i>M. melisophyllum</i> L.)	Кадило сарматське		+		
<i>Neottia nidus avis</i> Rich.	Гніздівка звичайна	Неоцінений			
<i>Ophryoglossum vulgatum</i> L.	Вужачка звичайна		+		
<i>Orchis coriophora</i> L.	Зозулинець блощичний	Вразливий			
<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz ex Rupr.	Журавлина дрібноплідна	Вразливий			
<i>Parnassia palustris</i>	Білозір болотний		+		
<i>Pinguicula vulgaris</i> L.	Товстянка звичайна	Вразливий			
<i>Platanthera bifolia</i> Rich.	Любка дволиста	Неоцінений			
<i>Polemonium coeruleum</i> L.	Синюха голуба		+		
<i>Polypodium vulgare</i> L.	Багатоніжка звичайна		+		
<i>Potamogeton pusillus</i>	Рдесник маленький		+		
<i>Pulsatilla latifolia</i> Rupr. (<i>P. patens</i> (L.) Mill.)	Сон широколистий	Неоцінений		1	
<i>Quercus petraea</i> (Mattuschka) Liebl.	Дуб скельний		+		
<i>Rhynchospora alba</i> (L.) Vahl.	Ринхоспора біла		+		
<i>Salix lapponum</i> L.	Верба лапландська	Вразливий			
<i>Scheuchzeria palustris</i> L.	Шейхцерія болотна	Вразливий			
<i>Silene lithuanica</i> Zapal.	Смілка литовська	Неоцінений			I
<i>Sparganium minimum</i> Wallr.	Їжача голівка маленька		+		
<i>Teesdalia nudicaulis</i> (L.) R. Br.	Тисдалія голостебла		+		
<i>Trollius europaeus</i> L.	Купальниця європейська		+		
<i>Utricularia intermedia</i> Hayne	Пухирник середній	Вразливий			
<i>Utricularia minor</i> L.	Пухирник малий	Вразливий			
<i>Viscum austriacum</i> Wiesb.	Омела австрійська		+		
Несудинні рослини					
<i>Paludella squarrosa</i> (Hedw.) Brid.	Палудела відстовбурчена	Зникаючий			
		Всього:	44	41	4
					1

**Види тварин, занесені до Червоної книги України, регіональних червоних списків,
додатків міжнародних конвенцій, Європейського червоного списку видів тварин і рослин,
що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі**

Група, вид		Червона книга України, статус виду	Регіональний червоний список	Бернська конвенція, додаток	Боннська конвенція, додаток	CITES, додаток	Європейський червоний список, категорія	МСОП
латинська	українська							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Mammalia	Ссавці							
Insectivora	Комахоїдні							
<i>Crocidura leucodon</i> (Hermann.)	Білозубка велика (білочерева)	Нед.вивчений		3				
<i>Crocidura suaveolens</i> (Pall.)	Білозубка мала			3				
<i>Neomys anomalus</i> (Cabrera)	Рясоніжка (кутора) мала	Рідкісний		3				
<i>Sorex araneus</i> L.	Мідиця звичайна			3				
<i>Sorex caecutiens</i> L.	Мідиця середня			3				
<i>Sorex minutes</i> L.	Мідиця мала		+	3				
Chiroptera	Рукокрилі							
<i>Barbastella barbastellus</i>	Широковух європейський	Зникаючий		2	2		VU	NT
<i>Eptesicus nilssonii</i> (Keyserling et Blasius, 1839)	Лилик північний	Рідкісний		2	2			
<i>Eptesicus serotinus</i> (Schreber, 1774)	Лилик пізній	Вразливий	+	2	2			
<i>Myotis dasycneta</i>	Нічниця ставкова	Зникаючий		2	2		NT	NT
<i>Myotis daubentonii</i> (Kuhl, 1817)	Нічниця водяна	Вразливий		2	2			
<i>Myotis myotis</i>	Нічниця велика	Вразливий		2	2			
<i>Myotis mystacinus</i> (Kuhl, 1817)	Нічниця вусата	Вразливий		2	2			
<i>Myotis nattereri</i> (Kuhl, 1817)	Нічниця війчаста	Вразливий		2	2			
<i>Nyctalus leisleri</i> (Kuhl, 1817)	Вечірниця мала	Рідкісний		2	2			
<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	Вечірниця руда	Вразливий	+	2	2			
<i>Pipistrellus nathusii</i> (Keyserling et Blasius, 1839)	Нетопир лісовий	Неоцінений		2	2			
<i>Pipistrellus pipistrellus</i> Sreber	Нетопир звичайний	Вразливий		3	2			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pipistrellus pygmaeus (Leach, 1825)	Нетопир-карлик	Неоцінений	+	2	2			
Plecotus auritus L.	Вухань звичайний	Вразливий		2	2			
Vespertilio murinus (Linnaeus, 1758)	Лилик двоколірний	Вразливий		2	2			
Lagomorhha	Зайцеподібні							
Lepus europaeus Pall	Засць сірий			3				
Erinaceomorpha	Їжакоподібні							
Erinaceus europaeus	Їжак європейський		+					
Rodentia	Гризуни							
Castor fiber L.	Бобер європейський			3				
Dryomys nitedula Pall.	Соня лісова		+	3				
Glis (Myoxus) glis L.	Вовчок сірий		+	3				
Micromys minutus	Мишка лугова		+					
Microtus oeconomus Pall.	Полівка економка		+	3				
Muscardinus avellanarius L.	Вовчок ліщиновий, Ліскулька		+	3				
Carnivora	Хижі							
Canis lupus L.	Вовк сірий			2		2		
Lutra lutra L.	Видра річкова	Неоцінений		2		1	NT	NT
Martes foina L.	Куниця кам'яна			3				
Meles meles L.	Борсук європейський		+	3				
Mustela ermine L.	Горностай	Неоцінений		3				
Mustela nivalis L.	Ласка			3				
Mustela putorius (Linnaeus, 1758)	Тхір лісовий	Неоцінений		3				
Lynx lynx	Рись	Рідкісний		3		2		
Artiodactyla	Парнопали							
Alces alces L.	Лось європейський			3				
Capreolus capreolus L.	Сарна європейська			3				
Cervus elaphus	Олень благородний			3				
Всього видів		22	11	38	15	3	3	3
Aves	Птахи							
Gaviiformes	Ряд гагароподібні							
Gaviidae	Родина гагарові							
Gavia arctica	Гагара чорношия			2	2		VU	
Podicipediformes	Ряд пірникозоподібні							
Podicipitidae	Родина пірникозові							

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Podiceps cristatus</i>	Пірникоза велика			3				
<i>Podiceps griseigena</i>	Пірникоза сірощока			2	2			
<i>Podiceps nigricollis</i>	Пірникоза чорношия			2				
<i>Podiceps ruficollis</i>	Пірникоза мала			2				
Pelicaniformes	Ряд пеліканоподібні							
Pelicanidae	Родина пеліканові							
<i>Pelicanus onocrotalus</i>	Пелікан рожевий	Зникаючий		2	1, 2			
Phalacrocoracidae	Родина бакланові							
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Баклан великий			3				
Ciconiiformes	Ряд лелекоподібні							
Ardeidae	Родина чаплеві							
<i>Ardea cinerea</i>	Чапля сіра			3				
<i>Ardea purpurea</i>	Чапля руда		+	2	2			
<i>Ardeola ralloides</i>	Чапля жовта	Рідкісний		2				
<i>Botaurus stellaris</i>	Бугай			2	2			
<i>Egretta alba</i>	Чапля велика			2	2			
<i>Ixobrychus minutus</i>	Бугайчик		+	2	2			
Ciconiidae	Родина лелекові							
<i>Ciconia ciconia</i>	Білий лелека			2	2			
<i>Ciconia nigra</i>	Чорний лелека	Рідкісний		2	2	2		
Anseriformes	Ряд гусеподібні							
Anatidae	Родина качкові							
<i>Anas clypeata</i>	Широконоска			3	1, 2			
<i>Anas crecca</i>	Чирянка мала			3	1, 2			
<i>Anas penelope</i>	Свищ			3	1, 2			
<i>Anas platyrhynchos</i>	Крижень			3	1, 2			
<i>Anas querquedula</i>	Чирянка велика			3	1, 2			
<i>Anas strepera</i>	Нерозень	Рідкісний		3	1, 2			
<i>Anser albifrons</i>	Гуска білолоба			3	1, 2			
<i>Anser anser</i>	Гуска сіра			3	1, 2			
<i>Anser erythropus</i>	Гуска мала	Вразливий		2	1, 2		EN	VU
<i>Anser fabalis</i>	Гуменник			3	1, 2			
<i>Aythya ferina</i>	Попелюх			3	1, 2			
<i>Aythya fuligula</i>	Чернь чубата			3	1, 2			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Aythya marila</i>	Чернь морська			3	1, 2		EN	
<i>Aythya nyroca</i>	Чернь білоока	Вразливий		3	1, 2		VU	NT
<i>Branta canadensis</i>	Казарка канадська			3	1, 2			
<i>Bucephala clangula</i>	Гоголь	Рідкісний		3	1, 2			
<i>Cygnus bewickii</i>	Лебідь малий	Рідкісний		2	1, 2		VU	
<i>Cygnus olor</i>	Лебідь-шипун			3	1, 2			
<i>Cygnus cygnus</i>	Лебідь-кликун			2	1, 2			
<i>Glangula hyemalis</i>	Морянка			3	1, 2			
<i>Melanitta fusca</i>	Турпан			3	1, 2			
<i>Melanitta nigra</i>	Синьга			3	1, 2			
<i>Mergus albellus</i>	Крех малий			2	1, 2			
<i>Mergus merganser</i>	Крех великий			3	1, 2			
<i>Mergus serrator</i>	Крех середній	Вразливий		3	1, 2			
<i>Oxyura leucocephala</i>	Савка	Зникаючий		2	1, 2	2	VU	EN
<i>Somateria mollissima</i>	Пухівка	Вразливий		3	1, 2			
Falconiformes	Ряд соколоподібні							
Accipitridae	Родина яструбові							
<i>Accipiter gentilis</i>	Яструб великий			2	1, 2	2		
<i>Accipiter nisus</i>	Яструб малий			2	1, 2	2		
<i>Aquila chrysaetos</i>	Беркут	Вразливий		2	1, 2	2		
<i>Aquila pomarina</i>	Підорлик малий	Рідкісний		2	1, 2	2		
<i>Buteo buteo</i>	Канюк звичайний			2	1, 2	2		
<i>Buteo lagopus</i>	Зимняк		+	2	1, 2	2		
<i>Circaetus gallicus</i>	Зміїд	Рідкісний		2	1, 2	2		
<i>Circus aeruginosus</i>	Лунь очеретяний			2	1, 2	2		
<i>Circus cyaneus</i>	Лунь польовий	Рідкісний		2	1, 2	2		
<i>Circus pygargus</i>	Лунь лучний	Вразливий	+	2	1, 2	2		
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Орлан-білохвіст	Рідкісний		2	1, 2	1		
<i>Milvus migrans</i>	Шуліка чорний	Вразливий	+	2	1, 2	2	VU	
<i>Milvus milvus</i>	Шуліка рудий	Зникаючий		2	1, 2	2		NT
<i>Pernis apivorus</i>	Осоїд			2	1, 2	2		
Falconidae	Родина соколові							
<i>Falco cherrug</i>	Балобан	Вразливий		2	2	2	EN	EN
<i>Falco columbarius</i>	Підсоколик малий			2	2	2		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Falco subbuteo	Підсоколик великий			2	2	2		
Falco tinnunculus	Боривітер звичайний			2	2	2		
Pandionidae	Родина скопові							
Pandion haliaetus	Скопа	Зникаючий		2	2	2		
Gruiformes	Ряд журавлеподібні							
Gruidae	Журавлеві							
Grus grus	Журавель сирій	Рідкісний		2	1, 2	2		
Rallidae	Родина пастушкові							
Crex crex	Деркач		+	2				NT
Fulica atra	Лиска			3	2			
Gallinula chloropus	Курочка водяна			3				
Porzana parva	Погонич малий			2	2			
Porzana porzana	Погонич звичайний			2	2			
Rallus aquaticus	Пастушок			3				
Charadriiformes	Ряд сивкоподібні							
Charadriidae	Родина сивкові							
Charadrius dubius	Пісочник малий			2	2			
Charadrius hiaticula	Пісочник великий	Рідкісний		2	2			
Pluvialis apricaria	Сивка звичайна			3	2			
Pluvialis squatarola	Сивка морська			3	2			
Vanellus vanellus	Чайка			3	2		VU	
Haematopodidae	Родина куликосорокові							
Haematopus ostralegus	Кулик-сорока	Вразливий		3				
Scolopacidae	Родина баранцеві							
Actitis hypoleucos	Набережник			2	1, 2			
Calidris alba	Побережник білий			2	1, 2			
Calidris alpina	Побережник чорногрудий			2	1, 2			
Calidris canutus	Побережник ісландський			3	1, 2			
Calidris ferruginea	Побережник червоногрудий			2	1, 2			
Calidris minuta	Побережник малий			2	1, 2			
Gallinago gallinago	Баранець звичайний		+	3	1, 2			
Gallinago media	Баранець великий	Зникаючий		2	1, 2			NT
Limosa lapponica	Грицик малий			3	1, 2			
Limosa limosa	Грицик великий			3	1, 2		VU	NT

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Lymnocyptes minimus</i>	Баранець малий			3	1, 2			
<i>Numenius arquata</i>	Кроншнеп великий	Зникаючий		3	1, 2			NT
<i>Numenius phaeopus</i>	Кроншнеп середній	Зникаючий		3	1, 2			
<i>Philomachus pugnax</i>	Брижач		+	3	1, 2			
<i>Scolopax rusticola</i>	Слуква		+	3	1, 2			
<i>Tringa erythropus</i>	Коловодник чорний			3	1, 2			
<i>Tringa glareola</i>	Коловодник болотяний			2	1, 2			
<i>Tringa nebularia</i>	Коловодник великий			3	1, 2			
<i>Tringa ochropus</i>	Коловодник лісовий			2	1, 2			
<i>Tringa stagnatilis</i>	Коловодник ставковий	Зникаючий		2	1, 2			
<i>Tringa totanus</i>	Коловодник звичайний			3	1, 2			
<i>Xenus cinereus</i>	Мородунка			2	1, 2			
Recurvirostridae	Родина чоботареві							
<i>Himantopus himantopus</i>	Кулик-довгоніг	Вразливий		2	2			
Laridae	Родина мартинові							
<i>Chlidonias hybrida</i>	Крячок білощокий			2				
<i>Chlidonias leucopterus</i>	Крячок білокрилий			2	2			
<i>Chlidonias niger</i>	Крячок чорний			2	2			
<i>Hydroprogne caspia</i>	Крячок каспійський	Вразливий		2	2			
<i>Larus canus</i>	Мартин сивий			3				
<i>Larus minutus</i>	Мартин малий			2				
<i>Larus ridibundus</i>	Мартин звичайний			3				
<i>Sterna albifrons</i>	Крячок малий	Рідкісний		2	2			
<i>Sterna hirundo</i>	Крячок річковий			2	2			
<i>Sterna paradisaea</i>	Крячок полярний			2	2			
Stercorariidae	Родина поморникові							
<i>Stercorarius parasiticus</i>	Поморник короткохвостий			3				
<i>Stercorarius pomarinus</i>	Поморник середній			3				
Strigiformes	Ряд совоподібні							
Strigidae	Совині							
<i>Asio flammeus</i>	Сова болотяна	Рідкісний		2				
<i>Asio otus</i>	Сова вухата			2		2		
<i>Athene noctua</i>	Сич хатній			2		2		
<i>Bubo bubo</i>	Пугач	Рідкісний		2		2		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Strix aluco	Сова сіра			2		2		
Caprimulgiformes	Ряд дрімлюгоподібні							
Caprimulgidae	Родина дрімлюгові							
Caprimulgus europaeus	Дрімлюга			2				
Coraciiformes	Ряд ракшоподібні							
Alcedinidae	Родина рибалочкові							
Alcedo atthis	Рибалочка		+	2				
Coraciidae	Родина сиворакшеві							
Coracias garrulus	Сиворакша	Зникаючий		2	2		VU	NT
Upuriformes	Ряд одудоподібні							
Upuridae	Родина одудові							
Upupa epops	Одуд			2				
Piciformes	Ряд дятлоподібні							
Picidae	Родина дятлові							
Dendrocopos leucotos	Дятел білоспинний	Рідкісний		2				
Dendrocopos major	Дятел звичайний			2				
Dendrocopos medius	Дятел середній			2				
Dendrocopos minor	Дятел малий			2				
Dendrocopos syriacus	Дятел сирійський			2				
Dryocopos martius	Жовна чорна		+	2				
Jynx torquilla	Крутиголовка			2				
Picus canus	Жовна сива			2				
Picus viridis	Жовна зелена	Вразливий		2				
Galliformes	Ряд куроподібні							
Phasianidae	Родина фазанові							
Coturnix coturnix	Перепілка			3	2			
Perdix perdix	Куріпка сіра		+	3			VU	
Phasianus colchicus	Фазан			3				
Tetraonidae	Родина тетерукові							
Lyrurus tetrix	Тетерук	Зникаючий		3				
Tetrastes bonasia	Орябок	Вразливий		3				
Columbiformes	Ряд голубоподібні							
Columbidae	Родина голубині							
Columba livia	Голуб сизий			3				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Columba oenas	Голуб-синяк	Вразливий		3				
Streptopelia decaocto	Горлиця садова			3				
Streptopelia turtur	Горлиця звичайна			3				
Cuculiformes	Ряд зозулеподібні							
Cuculidae	Родина зозулеві							
Cuculus canorus	Зозуля			3				
Apodiformes	Ряд серпокрильцеподібні							
Apodidae	Родина серпокрильцеві							
Apus apus	Серпокрилець чорний			3				
Passeriformes	Ряд горобцеподібні							
Alaudidae	Родина жайворонкові							
Alauda arvensis	Жайворонок польовий			3				
Eremophila alpestris	Жайворонок рогатий			2				
Galerida cristata	Посмітюха			3				
Lullula arborea	Жайворонок лісовий			3				
Motacillidae	Родина пліскові							
Anthus campestris	Щеврик польовий			2				
Anthus cervinaus	Щеврик червоногрудий			2				
Anthus pratensis	Щеврик лучний			2				
Anthus trivialis	Щеврик лісовий			2				
Motacilla alba	Плиска біла			2				
Motacilla cinerea	Плиска гірська			2				
Motacilla flava	Плиска жовта			2				
Hirundinidae	Родина ластівкові							
Delichon urbico	Міська ластівка			2				
Hirundo rustica	Сільська ластівка			2				
Riparia riparia	Берегова ластівка			2				
Lanidae	Родина сорокопудові							
Bombycilla garrulus	Омелюх			2				
Lanius collurio	Сорокопуд терновий			2				
Lanius excubitor	Сорокопуд сірий	Рідкісний		2				
Lanius minor	Сорокопуд чорнолобий			2				
Troglodytidae	Родина кропивникові							
Troglodytes troglodytes	Волове очко			2				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Prunellidae	Родина тинівкові							
<i>Prunella modularis</i>	Тинівка лісова			2				
Muscicapidae	Родина мухоловкові							
<i>Erithacus rubecula</i>	Вільшанка			2	2			
<i>Ficedula albicolis</i>	Мухоловка білошия			2	2			
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Мухоловка строката			2	2			
<i>Ficedula parva</i>	Мухоловка мала		+	2	2			
<i>Luscinia luscinia</i>	Соловейко східний			2	2			
<i>Luscinia svecica</i>	Синьошийка			2	2			
<i>Muscicapa striata</i>	Мухоловка сіра			2	2			
<i>Oenanthe isabellina</i>	Кам'янка попеляста			2	2			
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Кам'янка звичайна			2	2			
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Горихвістка чорна			2	2			
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Горихвістка звичайна			2	2			
<i>Saxicola ruberta</i>	Трав'янка лучна			2	2			
<i>Turdus iliacus</i>	Дрізд білобровий			3	2			
<i>Turdus merula</i>	Дрізд чорний			3	2			
<i>Turdus philomelos</i>	Дрізд співочий			3	2			
<i>Turdus pilaris</i>	Чикотень			3	2			
<i>Turdus viscivorus</i>	Дрізд-омелюх			3	2			
Sylviidae	Родина кропив'янкові							
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Очеретянка велика			2				
<i>Acrocephalus paludicola</i>	Очеретянка прудка	Зникаючий		2			VU	VU
<i>Acrocephalus palustris</i>	Очеретянка чагарникова			2				
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Очеретянка лучна			2				
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Очеретянка ставкова			2				
<i>Hippolais icterina</i>	Берестянка звичайна			2				
<i>Locustella fluviatilis</i>	Кобилочка річкова			2				
<i>Locustella luscinioides</i>	Кобилочка солов'їна			2				
<i>Locustella naevia</i>	Кобилочка-цвіркун							
<i>Phylloscopus collybita</i>	Вівчарик-ковалик			2				
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Вівчарик жовтобровий			2				
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Вівчарик весняний			2				
<i>Sylvia atricapilla</i>	Кропив'янка чорноголова			2				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Sylvia borin</i>	Кропив'янка садова			2				
<i>Sylvia communis</i>	Кропив'янка сіра			2				
<i>Sylvia corruca</i>	Кропив'янка прудка			2				
<i>Sylvia nisoria</i>	Кропив'янка рябогруда			2				
Regulidae	Родина золотомушкові							
<i>Regulus ingicapillus</i>	Золотомушка червоночуба	Неоцінений		2				
<i>Regulus regulus</i>	Золотомушка жовточуба			2				
Paradoxorhithidae	Родина сутурові							
<i>Panurus biarmicus</i>	Синиця вусата			2				
Paridae	Родина синицеві							
<i>Parus ater</i>	Синиця чорна			2				
<i>Parus caeruleus</i>	Синиця блакитна			2				
<i>Parus cristatus</i>	Синиця чубата			2				
<i>Parus major</i>	Синиця велика			2				
<i>Parus montanus</i>	Гаїчка-пухляк			2				
<i>Parus palustris</i>	Гаїчка болотяна			2				
<i>Remiz pendulinus</i>	Ремез			2				
Sittidae	Родина повзикові							
<i>Sitta europaea</i>	Повзик			2				
Certhiidae	Родина підкоришникові							
<i>Certhia familiaris</i>	Підкоришник звичайний			2				
<i>Certhia brachydactyla</i>	Підкоришник короткопалий			2				
Emberizidae	Родина вівсянкові							
<i>Calcarius lapponicus</i>	Подорожник лапландський			2				
<i>Emberiza aureola</i>	Вівсянка лучна			2	1, 2			VU
<i>Emberiza calandra</i>	Просянка			3				
<i>Emberiza citrinella</i>	Вівсянка звичайна			2				
<i>Emberiza hortulana</i>	Вівсянка садова			3				
<i>Emberiza pusilla</i>	Вівсянка-крихітка			2				
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Вівсянка очеретяна			2				
<i>Plectrophenax nivalis</i>	Пуночка			2				
Fringillidae	Родина в'юркові							
<i>Acanthis cannabina</i>	Коноплянка			2				
<i>Acanthis flammea</i>	Чечітка звичайна			2				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Acanthis flavirostris</i>	Чечітка гірська			2				
<i>Carduelis carduelis</i>	Щиглик			2				
<i>Carpodacus erythrinus</i>	Чечевиця			2				
<i>Chloris chloris</i>	Зеленяк			2				
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Костогриз			2				
<i>Fringilla coelebs</i>	Зяблик			3				
<i>Fringilla montifringilla</i>	В'юрок			3				
<i>Loxia curvirostra</i>	Шишкар ялиновий		+	2				
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Снігур			3				
<i>Serinus serinus</i>	Щедрик			2				
<i>Spinus spinus</i>	Чиж			2				
Aegithalidae	Родина довгохвостосиницеві							
<i>Aegithalos caudatus</i>	Синиця довгохвоста			3				
Oriolidae	Родина вивільгові							
<i>Oriolus oriolus</i>	Вивільга			2				
Corvidae	Родина воронові							
<i>Corvus corax</i>	Крук			3				
<i>Nusifraga caryocatactes</i>	Горіхівка			2				
Passeridae	Родина горобцеві							
<i>Passer montanus</i>	Горобець польовий			3				
Всього видів		42	14	227	113	26	13	12
Reptilia	Плазуни							
Testudines	Ряд черепахи							
Emydidae	Родина прісноводні черепахи							
<i>Emys orbicularis</i>	Черепаха болотяна		+	2			NT	LR/nt
Squamata	Ряд Лускаті							
Anguidae	Родина веретенницеві							
<i>Anguis fragilis</i>	Веретільниця ламка		+	3				
Colubridae	Родина вужеві							
<i>Coronella austriaca</i>	Мідянка європейська	Вразливий		2				
<i>Natrix natrix</i>	Вуж звичайний			3				
Lacertidae	Родина справжні ящірки							
<i>Lacerta agilis</i>	Ящірка прудка			2				
<i>Lacerta vivipara</i>	Ящірка живородна		+	3				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Viperidae	Родина гадюкові							
Vipera berus	Гадюка звичайна			3				
Всього видів		1	3	7	-	-	1	1
Amphibia	Земноводні							
Caudata	Ряд хвостаті							
Salamandridae	Родина саламандрові							
Lissotriton vulgaris	Тритон звичайний		+	3				
Triturus cristatus	Тритон гребенястий		+	2				
Anura	Ряд безхвості							
Discoglossidae	Родина круглозяикові							
Bombina bombina	Джерлянка червоночерева		+	2				
Buфонidae	Родина ропухи							
Bufo bufo	Ропуха звичайна			3				
Bufo calamita	Ропуха очеретяна	Вразливий		2				
Bufo viridis	Ропуха зелена		+	2				
Hylidae	Родина жаби деревні							
Hyla arborea	Райка деревна		+	2				
Pelobatidae	Родина жаби часникові							
Pelobates fuscus	Землянка звичайна		+	2				
Ranidae	Родина жаби							
Rana arvalis	Жаба гостоморда			2				
Rana lessonae	Жаба ставкова			3				
Rana ridibundus	Жаба озерна			3				
Rana temporaria	Жаба трав'яна			3				
Всього видів		1	6	12				
Pisces	Риби							
Anguilliformes	Ряд вугреподібні							
Anguillidae	Родина вугреві							
Anguilla anguilla	Річковий вугор європейський							CR
Cypriniformes	Коропоподібні							
Cyprinidae	Родина карпові							
Carassius carassius	Карась звичайний	Вразливий						
Cyprinus carpio	Короп європейський							VU ²⁰
Leucaspis delineatus	Верховка звичайна			3				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cobitidae	Родина в'юнові							
<i>Cobitis taenia</i>	Щипавка звичайна		+	3				
<i>Misgurnus fossilis</i>	В'юн звичайний			3				
Siluriformes	Сомоподібні							
Siluridae	Родина сомові							
<i>Silurus glanis</i>	Сом європейський			3				
Gadiformes	Тріскоподібні							
Gadidae	Родина тріскові							
<i>Lota lota</i>	Минь річковий	Вразливий						
Всього видів		2	1	4	-	-	-	2
Insecta	Комахи							
Lepidoptera	Метелики							
<i>Acherontia atropos</i> (Linnaeus, 1758)	Бражник мертва голова	Рідкісний						
<i>Apatura iris</i> (Linnaeus, 1758)	Райдужниця велика	Вразливий						
<i>Callimorpha dominula</i> (Linnaeus, 1758)	Ведмедиця-господиня	Вразливий						
<i>Coenonympha oedippus</i> (Fabricius, 1787)	Сінниця Едіп		+	2			E	LR/nt
<i>Colias palaeno</i> (Linnaeus, 1761)	Жовтюх торфовищний	Зникаючий						
<i>Catocala sponsa</i> (Linnaeus, 1767)	Стрічкарка орденська малинова	Рідкісний						
<i>Limenitis populi</i> (Linnaeus, 1758)	Пасмовець тополевий	Вразливий	+	2			E	LR
<i>Lycaena dispar</i> (Haworth, 1802)	Червонець непарний							
<i>Papilio machaon</i> (Linnaeus, 1758)	Махаон	Вразливий						
<i>Parnassius mnemosyne</i> (Linnaeus, 1758)	Мнемозина	Вразливий		2				
<i>Proserpinus Proserpina</i> (Pallas, 1772)	Бражник Прозерпіна	Рідкісний		2			V	DD
<i>Saturnia pyri</i> ([Denis & Schiffermüller], 1775)	Сатурнія велика	Вразливий					E	
Coleoptera	Жуки							
<i>Aromia moschata</i> (Linnaeus, 1758)	Вусач мускусний	Вразливий						
<i>Calosoma sycophanta</i> (Linnaeus, 1758)	Красотіл пахучий	Вразливий					V	
<i>Emus hirtus</i> (Linnaeus, 1758)	Стафілін волохатий	Рідкісний						
Odonata	Бабки							
<i>Anax imperator</i> (Leach, 1815)	Дозорець-імператор	Вразливий						
<i>Callopteryx virgo</i> (Linnaeus, 1758)	Красуня діва	Вразливий						
<i>Leucorrhinia caudalis</i> (Charpentier, 1840)	Білоноска товстохвоста		+	2			I	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Symplesma paedisca</i> (Brauer, 1882)	Лютка Брауера		+	2				
<i>Sympetrum striolatum</i> (Charpentier, 1840)	Тонкочервонець смугастий		+					
Neuroptera	Сітчастокрилі							
<i>Myrmeleon formicarius</i> (Linnaeus, 1767)	Мурашиний лев звичайний		+				K	
Hymenoptera	Перетинчастокрилі							
<i>Formica rufa</i> (Linnaeus, 1761)	Мурашка руда лісова						V	LR/nt
Всього видів		15	6	6			8	4

Рекреація

Рекреаційні території БР представлені типовим Поліським ландшафтом з рівнинним рельєфом та відкритими просторами прилягаючими, як правило, до озер та лісових масивів.

На даний час в резерваті функціонує чотири зони відпочинку.

Зона відпочинку “Гряди” розташована на східному узбережжі оз. Світязь на території смт. Шацьк на відстані 1 км від автодороги Любомль – Шацьк – Піща. Територія зони займає площу 28,25 га, нараховує 56 баз відпочинку, де одночасно може розміститися понад дві тисячі чоловік.

Зона відпочинку Світязь розташовуються вздовж узбережжя оз. Світязь загальною площею під закладами відпочинку становить 8,37 га з одночасним розміщенням до однієї тисячі чоловік.

Зона відпочинку “ур. Гушове” розташована за межами села Світязь на території Світязької сільської ради на південному узбережжі озера Світязь, з загальною площею під закладами відпочинку 53,92 га з одночасним розміщенням до двох тисяч чоловік. Тут розташовуються заклади відпочинку для дітей та молоді.

Зона відпочинку “Пісочне” розташована на південному та західному узбережжі оз. Пісочне. В зоні відпочинку функціонує Волинський санаторій “Лісова пісня” загальнооздоровчого профілю на 420 місць та інші заклади відпочинку вищих навальних закладів м. Львова загальною площею 28,46 га. В цій зоні відпочинку одночасно можуть відпочивати понад тисячу чоловік.

Рекреаційні об’єкти Шацького НПП.

На території Шацького національного природного парку для прийому відвідувачів задіяно 9 рекреаційних об’єктів, що розташовані на площі постійного користування парку: «Незабудка», «Запісочне», «Гушівський хутір», «Полісянка», «Перемут», «Верхи», еколого-пізнавальні стежки «Лісова пісня», «Світязянка», «Три озера».

Рекреаційні пункти «Незабудка» площею 14,0 га та «Запісочне» площею 2,0 га, створені для відпочинку автотуристів, які за певну плату мають можливість розмістити там автомобіль та встановити намет.

«Полісянка» площею 2,6 га та «Гушівський хутір» площею 0,9 га – рекреаційні об’єкти на яких розташовані будинки літнього типу для прийому туристів. Біля доріг загального користування, в лісових масивах, обладнано два рекреаційні пункти «Перемут» і «Верхи», які служать місцями короткотермінового відпочинку автотуристів. Для ознайомлення відвідувачів з природою парку на його території обладнані три еколого-пізнавальні стежки «Лісова пісня» (5,6 км.), «Світязянка» (5,2 км.), «Три озера» (5,8 км.). Розроблені та діють велосипедні і водні туристичні маршрути.

Щороку територію БР відвідує понад сто тисяч рекреантів.